

مشخصات طرح

دوره هشتم - سال اول

شماره ثبت:

۳۱۴

شماره چاپ:

۷۱۰

تاریخ چاپ:

نام دفاتر:

مطالعات برنامه و بودجه
مطالعات زیربنایی

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۳۰۹۶۹۱

تاریخ انتشار:

۱۳۸۸/۳/۵

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«طرح تمدید زمان اجراء قانون بودجه سال ۱۳۸۷ و متمم آن تا

شهریور سال ۱۳۸۸»

مقدمه

در مقدمه توجیهی طرح مزبور که توسط عده‌ای از نمایندگان مجلس ارائه شده، آمده است: «با توجه به عدم جذب بخشی از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و نیز عدم جذب بخشی از اعتبارات جاری مربوط به خشکسالی و ایجاد نارضایتی مردم و تأخیر در اجرا و بهره‌برداری پروژه‌های عمرانی، ... زمان اجرای قانون بودجه سال ۱۳۸۷ در زمینه اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای تا شهریور ماه سال ۱۳۸۸ تمدید می‌گردد».

توضیحات

۱. در قانون متمم بودجه سال ۱۳۸۷ به دولت اجازه داده می‌شود معادل ارزی چهل و پنج هزار میلیارد ریال از محل حساب ذخیره ارزی برداشت و به‌نحو تخصیص دهد که میزان بیست هزار میلیارد ریال جهت خرید و واردات کالاهای اساسی و بیست و پنج هزار میلیارد ریال جهت حمایت از خسارت‌دیدگان و تولیدکنندگان بخش کشاورزی در برابر خشکسالی و سرمازدگی اختصاص یابد. در حالی که در گزارش مالی دولت در سال ۱۳۸۷ مبلغ ۱۸,۰۰۰ میلیارد ریال بابت یارانه کالاهای اساسی و نهادهای کشاورزی و همچنین حمایت از خسارت‌دیدگان ناشی از خشکسالی و سرمازدگی پرداخت شده است. همچنین مبلغ ۷,۰۰۰ میلیارد ریال نیز بابت اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای تخصیص داده شده است.

معادل بیست هزار میلیارد ریال باقیمانده که باید به واردات کالاهای اساسی تخصیص داده می‌شد، در گزارش مالی دولت منعکس نشده است. در این صورت یا مبلغ مزبور خرج شده و در حساب‌های خزانه منعکس نشده یا اینکه هنوز از حساب ذخیره ارزی برداشت نشده است.

۲. با توجه به آنکه براساس مواد (۶۳) و (۶۴) قانون محاسبات عمومی مانده اعتبارات مصرف نشده هزینه‌ای باید در پایان فروردین سال ۱۳۸۸ به خزانه برگشت داده می‌شد، این موعد سپری شده است؛ لذا بازگشت به قبل موضوعیت ندارد و اگر مانده اعتبارات مذکور به خزانه برگشت نشده باشد عملاً تخلف از مقررات جاری صورت گرفته است.

همچنین براساس قانون اصلاح مواد (۶۳) و (۶۴) قانون محاسبات عمومی^۱ مهلت پرداخت هزینه‌های عمرانی تا پایان تیر ماه سال بعد است. بنابراین زمان جذب اعتبارات عمرانی تا دو ماه آینده باقی است. در این صورت تصویب قانون صرفاً برای دو ماه (مرداد و شهریور) فاقد توجیه است.

۳. اگر سال مالی درخصوص اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای بودجه سال ۱۳۸۷ مختوم به پایان شهریور ماه ۱۳۸۸ گردد، با اعتبارات سال ۱۳۸۸ مخلوط می‌شود، بنابراین تفریح بودجه سال ۱۳۸۷ برای دیوان محاسبات در موعد معین میسر نخواهد بود.

۴. مسئولیت تهیه و اجرای بودجه با دولت است و مجموعه دستگاه‌های اجرایی که مسئولیت اجرای بودجه را برعهده دارند تحت امر قوه مجریه هستند. بنابراین اطلاعات لازم در مورد میزان و نحوه اجرای بودجه در قوه مجریه موجود است. لذا در صورتی که نیاز به تمهید مقدماتی برای اجرای بودجه وجود داشته باشد باید توسط این قوه اعلام شود.

مغایرت‌های قانونی

۱. طرح مزبور مغایر اصل ۵۵ قانون اساسی^۲ است، چون تهیه گزارش تفریح بودجه سال ۱۳۸۸ در فرصت قانونی امکان‌پذیر نخواهد بود.

۲. مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی^۳ جمهوری اسلامی ایران (سالیانه بودن بودجه) و ماده (۶) قانون محاسبات عمومی^۴ کشور درخصوص «سال مالی» است.

۳. مغایر ماده (۶۳) قانون محاسبات و اصلاحی آن - مصوب ۱۳۷۹ - درخصوص مصرف اعتبارات هزینه‌ای تا پایان فروردین سال بعد است.

۴. مغایر ماده (۱۰۳) قانون محاسبات عمومی درخصوص تهیه صورتحساب عملکرد مالی دولت در مهلت تعیین شده (پایان آذر ماه سال بعد) است.

پیشنهاد

بنابراین با توجه به مراتب فوق، ضروری است مانده اعتبارات مصرف نشده به خزانه برگشت داده شود و در صورت ضرورت از طریق اصلاح قانون بودجه سال ۱۳۸۸ اقدامات لازم انجام گیرد.

۱. قانون اصلاح مواد (۶۳) و (۶۴) قانون محاسبات عمومی کشور. ماده واحده - مهلت‌های مذکور در مواد (۶۳) و (۶۴) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶/۶/۱ برای تعهد و پرداخت هزینه‌های جاری و عمرانی (سرمایه‌گذاری ثابت) اعم از اینکه از محل اعتبارات عمومی یا اختصاصی تأمین شده و تا پایان سال مالی توسط خزانه داری کل در اختیار ذی‌حسابی دستگاه‌های ذی‌ربط قرار گرفته باشند به ترتیب برای هزینه‌های جاری پایان فروردین ماه و هزینه‌های عمرانی پایان تیرماه سال بعد اصلاح می‌گردد. مانده وجوه مصرف نشده تا تاریخ‌های مذکور پس از انقضای مهلت ظرف ده روز به خزانه واریز می‌گردند. کلیه قوانین و مقررات عام و خاص مغایر از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون لغو می‌گردند.

تبصره «۱» - آخرین مهلت تهیه و ارائه صورتحساب دریافت و پرداخت نهایی موضوع ماده (۹۵) قانون محاسبات عمومی کشور پایان مردادماه سال بعد خواهد بود.

تبصره «۲» - تخلف از این قانون در حکم تصرف غیرقانونی در وجوه و اموال دولتی محسوب و متخلف برابر مقررات قانونی تعقیب خواهد شد.

تبصره «۳» - دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی کماکان تابع قانون نحوه انجام امور مالی و معاملاتی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و تحقیقاتی مصوب ۱۳۶۹/۱۰/۱۸ و قانون تشکیل هیئت امنای دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی مصوب ۹ و ۱۳۶۷/۱۲/۲۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی و آیین‌نامه‌های مربوط خواهند بود.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ پانزدهم اسفندماه یک‌هزار و سیصد و هفتاد و نه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۹/۱۲/۲۵ به تأیید شورای نگهبان رسیده است. رئیس مجلس شورای اسلامی - مهدی کروبی

۲. اصل پنجاه و پنجم: دیوان محاسبات به کلیه حساب‌های وزارتخانه‌ها، مؤسسات، شرکت‌های دولتی و سایر دستگاه‌هایی که به‌نحوی از انحصار بودجه کل کشور استفاده می‌کنند به ترتیبی که قانون مقرر می‌دارد رسیدگی یا حسابرسی می‌نماید که هیچ هزینه‌ای از اعتبارات مصوب تجاوز نکرده و هر وجهی در محل خود به مصرف رسیده باشد. دیوان محاسبات، حساب‌ها و اسناد و مدارک مربوطه را برابر قانون جمع‌آوری و گزارش تفریح بودجه هر سال را به انضمام نظرات خود به مجلس شورای اسلامی تسلیم می‌نماید. این گزارش باید در دسترس عموم گذاشته شود.

۳. اصل پنجاه و دوم: بودجه سالیانه کل کشور به ترتیبی که در قانون مقرر می‌شود از طرف دولت تهیه و برای رسیدگی و تصویب به مجلس شورای اسلامی تسلیم می‌گردد. هرگونه تغییر در ارقام بودجه نیز تابع مراتب مقرر در قانون خواهد بود.

۴. ماده (۶) قانون محاسبات سال مالی یک سال هجری شمسی است که از اول فروردین ماه آغاز و به پایان اسفندماه ختم می‌شود.